

Den nye sosialismen

Kjære Erik Solheim:

Du lovet nylig at alle skal få være med på å utforme det nye partiprogrammet for SV. Herbjørg Wassmo like fullt som Knut Løfsnes. SV-ere så vel som andre. Vel – her er et forslag! Og takk for at du inviterer oss alle sammen. Hilsen HFD.

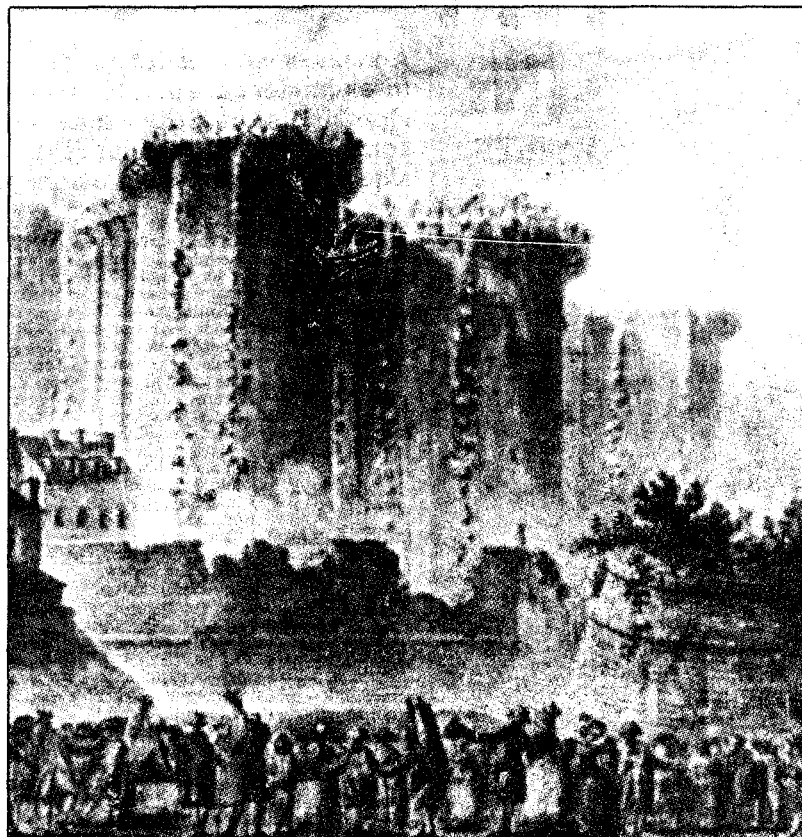
HANS FREDRIK DAHL

■ Den nye sosialismen avslører flere eldre former. Da ordet «sosialisme» kom i omløp under den franske revolusjon i 1789, sto det for fellesskap, folkeeiendom. Hundre år seinere, i 1879, stiftet Europas arbeidere en sosialistisk internasjonal organisasjonenes tegn. De tok 1. mai som symbol på den organiserte klassekamp, sosialismens neste stadium.

Murens fall i 1989 innleder en ny æra, en ny sosialisme. Skal det gamle ordet vinne troverdighet, må det fylles med de erfaringer vi alle deler nå, ikke med den gamle musikken som trette ører helst vil høre.

■ Den nye sosialismen må derfor først og fremst bryte med klassekampen. Visst finnes det klasser i vårt samfunn ennå, og de står ofte i motsetning til hverandre. Men ingen opplever lenger **klassekampen** som en tilstand der den ene klasse pr. definisjon utbytter den andre. Slike definisjoner – som først og fremst skyldes Karl Marx' hederlige, men villedende strev – er nå definitivt motbevist i forskningen, og politisk forlatt i alle land. Dette må danne det teoretiske utgangspunktet for SVs program.

■ Den nye sosialismen må i stedet bygge på det borgerlige demokrati. Den har mot til å innrømme at det finnes ingen bedre former for regulering av motstridende interesser, enn de som foreskrives i klassisk demokrati-teori, eller som praktiseres av liberale regimer hvor de enn måtte finnes i verden. At tidligere sosialister avskrev demokratiet som en overtroisk frase, er forståelig,

Ordet sosialisme kom i omløp under den franske revolusjon – men skal det gamle ordet vinne troverdighet i dag, må det fylles med de erfaringer vi alle deler nå.

men må uttrykkelig forkastes av en moderne sosialistisk bevegelse.

■ Den nye sosialismen bygger økonomisk på kapitalismen. Forestillingen om at det på verdens nåværende trinn finnes en annen og bedre produksjonsmåte, har kostet dyrt de siste hundre år. I stedet må vi innse at privateiendom, plasseringsfrihet og rett til avkastning av kapitalen fortsatt er samfunnets grunnleggende motorer. De løser Promethevs' bånd og bringer verden teknologisk framover. Regimer som under forrige stadium forsøkte å knesette en sosialistisk produksjonsmåte, skrudde i virkeligheten klokken tilbake, til forurensning, ineffektivitet, nytteløs søppeloppbøpning. Alle vesentlige framskritt i de

siste tiår – i datateknikk og renseteknologi, i våpenkontroll og miljøovervåking – er utviklet av og innenfor kapitalismen. Framtidens håp, så langt vi kan øyne, ligger også der. Økt matproduksjon, flere legemidler og bedre avgassingskontroll er bare mulig å oppnå ved å ta denne produksjonsmåten i bruk.

Menneskene kan nok drømme om en framtid uten kapital, akkurat som middelalderens mennesker kunne drømme om et liv uten føydale bånd. Men brunkullfeltene i Øst-Europa, eller folkets egne reaktorer i Sovjet, har vist oss hvor farlige utopiene kan bli, nå de opphøyes til politisk prestisje.

■ Den nye sosialismen blir derfor svært annerledes enn

den gamle – eller de gamle, for å være korrekt. Men den gjør mer enn å begrunne bruddet med sosialismens tvilsomme fortid. Den angir plattformen her og nå, som det gode samfunns teori og prinsippene bak

SVs praktiske krav – gratis buss og enerom til alle på sykehjemmet.

■ Hva er da den nye sosialismen?

Den nye sosialismen må, for å tjene det gode samfunn, stå for en bedre kapitalisme, et mer velutviklet demokrati, og et mer harmonisk klasse-samarbeid enn andre politiske ideologier.

Med sitt enkle slagord «TA KAPITALISMEN PÅ ALVOR!» slutter SV dermed fronten til mot de andre, de kapitaloppløsende partier i vår politikk.

Mot Fremskrittspartiets spekkhoggere, som truer kapitalismen med sine ukontrollerte jafser av felleskulturens møysommelig oppbygde standarder.

Mot Arbeiderpartiets raffe ekko av industriarbeidernes klassekamp, som kveler det ekte fellesskapet i samfunnet: de nye verdier som oppstår i møtene mellom barn, kvinner, omsorgsgivere, hjelpemottakere; alle de som hegrer om det private i den store, kalde offentlige verden.

Mot Høyre, som gambler med næringsfriheten, ved snart å ta den ene kapitalists parti, snart den andres, i stedet for å bekymre seg om kapitalen som sådan – de felles økonomiske spillereglene, som alene kan sikre velstand og økte overføringer til den offentlige sektor.

Mot AKP, hvis det fortsatt eksisterer, som forsvarer det gamle fra 1789 og 1889, og mot Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, hvis grunnleggende posisjon er gratispassasjerens.

Ansatt i alle lønnsklasser – til kamp for fellesskapet og de offentlige goder!

Med sosialismen for kapitalismen!

Med kapitalismen for sosialismen!